

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 14. maja 1903.

Štev. 20.

Krušno oderuštvo.

Minulo je par mesecev, odkar se je na Nemškem in tudi v Avstriji vsprejel predlog, ki povišuje colnino na naše poljske pridelke v toliko, da bi se cena povzdignila morebiti na stopinjo, ki jo je imelo žito pred 20 leti. Morebiti pravimo, ker se nikakor ni zagotovljen ta uspeh. Kajti colnina le tam vzdiguje ceno, kjer se žito uvaža. Avstro-Ogerska ga pa izvaža in zato colnina gotovo ne bo imela tistega uspeha, ki ga je želeli. Uspeh se bo čutil le v takih slabih letih, ko sicer rž ali oves v večji množini uvažamo iz Ruske ali Srbske, tedaj se bo cena nekoliko vzdignila.

Avstrija razpolaga

pri pšenici s	34,429.000 met. stoti,	upelje	1,308.000 stotov,
rži	27,043.000	"	1,740.000
ječmenu	16,021.000	"	438.000
ovsu	24,436.000	"	619.000
tursici	38,121.000	"	619.000

vkup 140,050.000 met. stoti, upelje 6,417.000 stotov,

Avstrija je torej upeljala 1897. l. 64.170 vagonov žita, vsega vkup, svojega in kupljenega, je imela 1,140.500 vagonov. S colnino se bo kupljeno žito podražilo za 50% sedanje cene; ona ima pa 21 krat toliko žita sama, kot se ga kupi, in svôta, ki je pri kupljenem višja, se bo na vso množino razdelila. N. pr. kupec kupi 21 metercentov pšenice po 16 kron, in 1 metercent po 24 kron, potem ga 22 metercentov stane 360 kron vkup, ali eden počez 16.36 kron. Torej se po taki colnini povzdigne cena za 36 vinarjev pri metričnem stotu.

In vendar je delavstvo zavoljo nameravane višje colnine začelo po mestih razgrajati. Napravljajo tam zborovanja in kriče o

krušnem oderuštvi!

Čuden klic, brezsraven klic! Krušno oderuštvo! Kaj pa je oderuštvo? Izkoriščati položaj ali potrebe bližnjega, da se s tem bogatimo, ali iščemo pri tem krivičnega dobička. Kmet išče boljših cen za svoje pridelke in zdaj vpijejo delavci o oderuštvi? Ali vedó ti delavci, kakšne so in kakšne so bile žitne cene?

Leta 1900. stal je metrični stot pšenice 13 mark.

1890.	"	"	"	15
1880.	"	"	"	16
1870.	"	"	"	17
1860.	"	"	"	18

To so počezne cene od deset do deset let, brez ozira na razne gonje, ki vzdigujejo in tlačijo ceno, kakor veter valovje na morju. Leta 1900. je bila cena zopet na stopinji, ki je bila l. 1799.! In če zdaj kmet ne more več shajati, ter hoče tudi za-se kruha, hoče, da se tudi njemu ohrani obstanek, zdaj prične proti njemu nastopati ljudstvo v mestih.

Pridelavanje žita vedno bolj pojema, ali vsaj ne raste v ti meri, da bi množina mogla nadomestiti škodo pri ceni.

Pridelalo se je

	pšenice:	rži:	ječmena:	ovsa:
leta 1885.	45 mil. q.	30 mil. q.	25 mil. q.	24 mil. q.
1889.	37 " "	27 " "	19 " "	20 " "
1893.	58 " "	34 " "	27 " "	25 " "
1897.	33 " "	25 " "	21 " "	23 " "

Če se tedaj počez pridelala:

pšenice	40 mil. q.
rži	30 " "
ječmena	23 " "
ovsa	22 " "

vkup 115 q

in od te množine recimo kmet prodá eno tretjino, recimo 35 mil q, in cena je padla začeni od leta 1860. za približno 5 kron pri kvintalu, potem pomeni znižana cena za gospodarje letno izgubo 175 milijonov kron. Lahko trdimo, da je za to svôto bilanca naših kmetov v letu pasivna, da imajo vsi kmetje vkup, ki pridelavajo žito, na leto zdaj toliko dohodkov manj, kakor so jih imeli pred 40 leti!

Prej sem izračunal, da se bo vsled colnine žitna cena zboljšala počez za 36 vinarjev pri metričnem centu; 35 milijonov centov pride na prodaj, torej bi konzumentje skupno morali za svoj kruh plačati več 12,600.000 kron, torej bi se za izgubo 175 milijonov 12.5 milijonov kron vrnilo, tako da bi škode ostalo še 162 milijonov kron. Zdaj pa pomislimo še povišane stroške kmetskega dela; kaj delavci? kaj davki, vzlasti občinski? kaj šolski stroški? Koliko višje je vse to kot nekaj! Zato pravimo, da je nesramnost, če kdo vpije čez „krušno oderuštvo“. Če se kdo odira, odira se kmet, njemu se jemlje zaslužek, njemu kruh, ki bi ga sam potreboval, a ga mora prodati! Kmetu se godi vnebovpijoči greh, da se mu jemlje pravično plačilo za njegovo delo: on dela in seje in konečno mu ostane za delo in obrestovanje kapitala, ki ga ima v posesti, k večjemu — prazna slama.

Kako pa je položaj kmetov postal tako žalosten? Ogrji so krivi, pravi kdo! O na Ogerskem gre kmetu ravno tako slabo, kakor pri nas tukaj. Ali je Amerika vzrok? Ameriški farmerji trpé, kakor drugi? Kaj pa je potem vzrok? To je vzrok, da se je puščala oblast čez žitne cene po vsem svetu veletrgovini, ki le po tem stremi, da bi kupila kolikor mogoče po ceni. Zato ima za družništvo za bodočnost tolik pomen: kmet bo dobil po zadrugah v oblast žitne cene, razna skladišča; kedar jih bo na tisoče, bodo se mogla zvezati in braniti poljedelcem vsakdanji njihov kruh. Da je stvar v začetku težavna, smo mi na svojem hrbtu čutili, a omagati ne smemo. Če se drugi stanovni družijo, zakaj kmet ne? Kričanje delavcev rudečkarjev o krušnem oderuštvi bomo pa z vso odločnostjo zavračali.

„Nemško in slovansko delo“.

Pod tem naslovom je priobčila graška tetka „Tagespošta“ zadnjič zopet članek, v katerem z lastno ji gostobesednostjo premleva nekaj že tisočkrat obrabljenih nemških fraz. S pravo domišljavostjo in nadutostjo, kakršna je dandanes na svetu le Nemcem dana, zaletava se v nas avstrijske Slované, češ, da smo bili največja ovira napredku habsburške monarhije, dočim so Nemci — vse, prav vse za njo storili.

Oglejmo si no malo nemške zasluge za našo državo. Od leta 1805. ko se je Avstrija osamosvojila, pa do leta 1867. so imeli Nemci takorekoč absolutno moč v državi. Ves vladni aparat je bil centralen, napojen s samo blaženo nemščino in o kaki trohici enakopravnosti vseh narodov avstrijskih ni bilo ne duha ne sluha. Vobče smo spali Slovani še „nevzdramno“ spanje in prav nič nismo motili nemškega Miheljna pri delu. A kaj je leta storil za državo? Naj le kdo prebira nekoliko knjige, posebno pa časopisje tistih „zlatih“ časov, katerih si tako žele Nemci zopet nazaj, pa se bo zgražal nad uprav srednjeveškimi razmerami, ki so vladale takrat v Avstriji. Nikjer v Evropi, razun Rusije, ni bilo države, ki bi bila tako daleč v vsakem oziru zaostala, kakor naša.

Ali kakor pri nas, so tudi v Rusiji nemški, od Petra Veliškega importirani „Lehrmajstri“ največ zakrivil, da se še dandanes ni odpravil ab-

Zganil se je. Iz ust mu je všel globok vzdih, padel je na svoja kolena in jokal.

II.

Slavoj je bil cerkovnikov sin. Nekdaj bi bil imel slediti očetu v njegovem poslu, in res to bi ne bilo napačno, saj je bil kakor vstvarjen za ta posel, da se ni zgodilo, česar bi nikdo ne bil pričakoval. Toda poslušajte do konca.

Soha Matere božje ni imela svojega prostora vedno v tistem kotu, ki smo ga prej videli. Bila je le začasno tukaj, dokler se ne popravi kapelica konci vasi, ki že dober čas ni imela ni malo belila več na sebi: vsa malta je odpadla, a križ vrhu kapelice je bil polomljen, slike v kapelici so zbledele in svetniki niso imeli nekateri rok, drugi so bili brez peruti. Zato je dal župnik kapelico popraviti. Ko pa je ta bila zopet pristojno bivališče Device Marije, prenesli so podobo tje z veliko častjo.

III.

Dolg čas je bilo Slavoju po Mariji, kajti, kar je bila soha v očetovi hiši, zatekel se je k nji. Kedar mu je le bilo mogoče. V njenih očeh je vžival brezmejno srečo, saj je gledal v leseni sohi ono živo Mater božjo, rožo duhovno, kraljico nebeško, ki je bila vzor vseh mater, vseh devic.

Ah! Kako mu je bilo zdaj žalostno in pusto v hiši! Nič nista osvetljevala krasna svečnika po noči njenih milostnih rok, v katerih je držala nebeško Dete, in njenega milega obličja, polnega blazenosti in lepote.

Če je tako po noči ležé bdel, kolika želja ga je včasih navdajala, da bi obiskal tudi po noči svojo Mater! Slednjič se ni mogel več premagati.

Bilo je tisto noč slabo jesensko vreme. Burja je šumela in trkala na okna. Mesec se je skrila za oblake, ljudje so se zaprli v hiše.

Slavoj pa je hodil gori in doli po sobi in pre-mišljeval nekaj. Bi, ali ne bi šel, to si bral v njegovih očeh.

„Ali gorí luč v njeni kapelici?“ prišlo mu je na misel.

„Moram, moram!“ zašepetal je, vrgel svoj plašč na hrbet in odšel iz očetove hiše po beli cesti proti koncu vasi.

Hu! To je burja bučala, to so tla škripala pod njegovimi koraki, kajti zamrznila so že; to se je drevje šibilo in pokalo! Toda on je šel in prišel pred kapelico. Tu je obstal.

Luč je skrivnostno plapolala v malem bronastem svetilniku in obevala resne svetniške obraze, obevala tudi njen obraz, mil in ljubezniv. Danes — zdelo se mu je — gleda ga še bolj nežno, še bolj prirsno, da, nekako očitajoče, vendar le, kakor bi hotela reči: Dolgo te ni bilo! On pa je gledal v nebeško obličje in gledal in gledal in nehoté — Bog vé kdaj — padel je na kolena, sklenil roki in se zamaknil v njeno podobo. Zunaj pa šum, mraz, burja! Kdaj se je vzbudil, kdaj odšel domov, ne vem.

IV.

Slavoj je zbolel, hudo zbolel. Ležal je doma v tihej, ozkej sobici in tresel se po vsem životu, dasi je bila sobica gorka. Nihče ni vedel, kaj je vzrok bolezn. Prijatelji in znanci so ga obiskovali, pa on jih ni že več spoznal; prihajale so znanke in prijateljice, a kje je bil on? Njegove oči so plule tam, tam daleč Njegove misli niso bile več tu.

PODLISTEK.

Pobožnost k Materi božji.

(Spisal † Dragotin Kette.)

I.

Oj ti blaga Deva Marija,
Naj te slavi naše milo petje,
Naj te slavi mehka melodija,
O Marija, pomoč naša in zavetje!
Naše veselje, tolažnica naša,
Lilija bela čelo ti ovija,
Lilija bela roko ti okraša,
Oj ti blaga Deva Marija!

V sobici nizki v tistem kotu stala je njena soha, a pred njo v dveh zlatih svečnikih sta goreli beli voščenci. Krog in krog pa so klečale zorne mladenke in prepevale njene pesmi. Tudi nekateri mladeniči stali so odkriti poleg cvetočih devojk in zrl Marijino obličje, med njimi Slavoj.

Slavoj je bil lep mladenič, bledega lica in melanholičnih očij. V njegovih prsijah je gorelo nekaj neznanega, ah, nekaj sladkega. Bog zna, kaj! A bil je vendar krepek mladenič, ljubljeneec svoje mamice, prijatelj prijateljem, ljub sodrug in radost mladenk. Danes pa — zdi se, da je očaran. Vse mladenke so odšle, mladeniči z njimi, in le on sam je še ostal v nizki sobici, v tistem kotu, in zrl nepremično v Marijin obraz, kakor bi bil okamnel, kakor bi bil začaran, zrl je hrepeneče tja gori, kjer sta sevala njena nebeška pogleda kakor zarija v ranem jutru, kakor luna v črni noči, kakor solnce v jasnem dnevu. A kje je tvoja gorkota, o zarija, kje tvoja živost, o luna, kje tvoja milota, o solnce!

solutizem. Sicer je hotel dobri car kar čez noč izomikati svoj narod, ki se še davno ni opomogel od mongolskih in drugih navalov. Uvedel je par novih, le bolj formalnih reform, vpeljal nekaj zapadnih šeg in navad ter ustanovil par šol. Na drugi strani pa je „osrečil“ svojo državo s celo jato pijavk — nemških uradnikov, ki so izsesavali obubožanemu narodu še tisto kri, ki mu je ostala. Na dvoru in na deželi se je ustanovila mogočna nemška stranka, ki ima še dandanes velik vpliv, iz katere je izšlo že lepo številce plemenitašev, državnikov, ministrov, častnikov (polkovnik Grimm!) itd. in jih še izbaja. Za velikanskim gibanjem bratskega našega naroda za svoje pravo in svobodo, ki danes pretresa celo sveto Rusijo, stoje z večine domači knezi in boljarji. Nasprotuje pa mu le vpliv nemštva na dvoru in na deželi.

Ni nam treba navajati vseh vnebovpijočih krivic, ki so jih zadajali Nemci slovanskim prvoboriteljem; tudi nam ni treba omenjati, kako so v svojem otročjem fanatizmu naganjali vsakega najnižjega pisarja pri sodišču, da je ponemčil svoje ime in se tako prelevil postavimo iz Črednika v Tschrettniga! Treba nam je le pokazati na brezmejno malomarnost in zanemarjenost, v kateri so nalašč gojili podjarmljene slovanske narode. Še nemških šol nam Slovencem niso hoteli dati zadostno število! Te pa, ki smo jih imeli, so bile v takem stanju, da bi se jih moral še Turek vstrašiti. Učiteljem so nam imenovali doslužene „frajtarje“ in izprijene dijake! Tako so torej opravljali naši ljubi sosede svojo „Kulturmission“ med nami. In sedaj se drznejo ti ljudje očitati nam, da smo neomikani in da oviramo napredek! Ali je možno najti kje na svetu večje hinavščine in lopovščine?

Kakor v znotranji, tako so tudi v zunanji naši politiki kazali baje naši Nemci vedno „eine grosse Umsicht, Beharrlichkeit, Unternehmungslust und Kolonisierungs-Arbeit“ (veliko premišljenost, vztrajnost, podjetnost in kolonizacijo). Pa poglejmo, če je to res. Da ne zaidemo predaleč in pademo na vse zadnje državnemu pravdniku v roke, evo vam, ljubi bralci, samo kratek izvleček iz slavne naše zgodovine. Seveda se moramo dotakniti sem pa tja tudi notranjih dogodkov.

L. 1848. Ogrska vstaja. Hrvati ostanejo zvesti in se upirajo Ogrom. Rusija pride radovoljno na pomoč in reši v tretjič našo državo.

L. 1853.—1856. Krimski vojna. Avstrija ni prav nič interesovana, vendar koncentrira (najbrž samo za „špas“) več korov vojaštva ob ruski meji in zagrozi dné 14. junija 1854 Rusiji celo z ultimatom! Posledica: Izguba ruskega prijateljstva.

L. 1864. Prusija se polakomni Šlezvik-Holštajna. Ker se ji pa zdi preveč škoda svojega vojaštva, katerega meni prihraniti za druge namene, komandira takorekoč Avstrijo, da gre ta za njo po kostanj v žrjavico. Posledica: Velik del avstrijske armade decimiran. Prusija za lepo deželo bogatejša. Zavoljo lepšega sme tudi Avstrija poslati par uradnikov v Šlezvik-Holštajn.

L. 1866. Vojna s Prusijo in Italijo. (Torej samo dve leti pozneje!) Rusija seveda noče četrtič sprejeti nevhvaležne uloge rešitelja. Posledice: Poraz avstrijske armade vsled nemškega izdajstva. Izguba Zgor. Italije. Premagalec l. 1848.

V.

Gorko ga ljubeča mati je čula pri njem čez noč, a utrujena, kakor je bila, zasnula je revica pri sinovi postelji. On pa je šepetal:

Lilija bela čelo ti ovija,
Lilija bela . . . Devica Marija!

Zjutraj pa ga ni bilo več med živimi, bil je pri svoji nebeški Materi. Živel je nji, umrl je nji. Jokali so domači, jokali znanci, jokale znanke, a župnik jih je tolažil: Njemu je dobro!

Lep pogreb . . . pa kaj pogreb? On je vstal iz groba tega življenja v življenje svetega raja. Njemu je dobro!

„Am. Slov.“

Smečničar.

* **Terjatev.** Nek krojaški mojster je poslal svojemu dolžniku, nekemu lahkoživcu, to-le pismo: Kdo mi je obljubil, da mi plača brez drugega 1. decembra? Vi gospod! Kdo pa toliko časa nesramno čaka s plačilom? Vi gospod! Kdo je torej največji slepar in lump na svetu? Vaš pokorno udani krojaški mojster N. N.

* **Prostodušen odgovor.** V šoli vprašajo dečka: „Povej mi, sinko, kdo je naredil vse te lepe hribe okoli naše vasi?“ — „Ne vem, ker smo še-le nekaj dni tu!“ odgovori deček.

* **Dovelj.** Sosed: „Ti, moj prijatelj me je opsoval; med drugim mi je rekel: ti stari osel ti. Hm, jaz sem bil razžaljen, hotel sem ga tožiti, in sedaj, ker se me boji, mi ponuja deset goldinarjev. Kaj praviš, ali je dovolj?“ — Drugi prijatelj: „Še preveč za starega osla!“

vpogne svoj tilnik premagancu. V svetovni zgodovini menda edini slučaj.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Beljak. (25letnica županove poroke.) V torek dné 28. malega travna obhajal je beljaški župan petindvajsetletnico svoje poroke. Na predvečer so mu napravili veliko bakljado in mu zapeli pred njegovo vilo nekaj pesmi. Nato je slavljenemu paru čestital mestni zbor in razni odposlanci. Slavnost bi bila čisto primerna in tudi prav lepa, ko bi je ne bil pokvaril zoperni „heil“, katerega so mu strasno večkrat zaupili.

Beljak. (Samomor.) Preteklo nedeljo pomikal se je jako veliki dolgi mrtvaški sprevod proti mestnemu pokopališču. Peljali so tja — samomorilca J. Valkerja, posestnika in stavbenega kleparja v Beljaku. Bil je protestant. V četrtek je še govoril, da je jutri, na dan 1. maja, zanj jako imeniten dan. Drugi dan pa se je ob 5. uri popoludne ustrelil. Vzrok samomora so bile denarne zadrege, kar je tudi protestantski pastor v nagrobnem govoru grajalno omenil, ker so njegovi otroci imeli dobre službe. Protestanti bi pač veliko boljše ravnali, ko bi porabili denar, ki ga toliko izdajajo za ponemčevanje Slovencev in pa za gibanje „proč od Rima“ svojim lastnim ljudem, da bi se jim ne bilo treba zavoljo pomanjkanja denarja s samomorom končati.

Beljak. (Židovski agentje.) Pri nekem tukajšnjem manjšem trgovcu se pred nekolikom časa oglasi krivonosni židovski agent in ponuja svoje blago. Trгоvec, ki je bil bolan in v postelji, ga hoče odpraviti, češ da ne rabi ničesar. Ker pa žid le ni hotel oditi, mu nazadnje obljubi: če bode potreboval, bode že pisal. Toda on ne naroči več, kakor za kakih deset goldinarjev in še to samo tedaj, če bode res potreboval. Sedaj še le žid ode. Ali glej, čez nekoliko časa dobi trgovec dva zaboja, čeprav ni naročil ničesar, in prekanjen žid mu pošlje račun še le tri tedne pozneje, ki se je glasil na 170 kron. Trгоvec je seveda pisal, da ni uaročil ničesar in tedaj tudi ne sprejme blaga, ker z ozirom na svojo malo prodajalno ne more za toliko naenkrat naročiti. Ali žid si je dobil na nerazumljivi način lastnoročni podpis trgovca, potem pa je sam napisal na podpisani papir naročila za blago, in sicer še tako, kakoršnega trgovec v svoji prodajalni ne rabi. Vprašalo se je odvetnika, in ta je zmigaval z ramami rekoč, da bi v pravdi bržkone zmagal žid in trgovec bi moral vrh tega še stroške plačati. Hočeš, nočeš, moral je trgovec vzeti blago in plačati 170 kron. Dogodek zopet kaže, da moramo biti proti židovskim oderuhom previdni. Kmet tudi rad kupuje na sejnih pri židih, češ, da je po ceni. Toda le verjemi, da si bil očitno opeharjen, ker židovsko blago še polovico tega ni vredno, kar si zanje dal.

Malošče. (Železniška postaja.) Koncem majnika pride, kakor je slišati, druga politična pregledovalna komisija za železniško črto od Zile v Mlinarah do Področice v Rožu. Sedaj vemo za gotovo, da so na ti progi — 25 kilometrov daleč, samo le tri postaje projektirane (namenjene), namreč v Mlinarah, v Blačah in v Malnicah. Za Malošče, Štabenj in sosedne vasi pa imamo figo! Komu se imamo za to prazno figo zahvaliti, vsi dobro veste. Tisti merodajni mož, kateri je prevzel nalogo za Malošče in Štabenj se potegniti in je tudi dotično peticijo v rokah imel, je naslednje, ko je na resnico prišlo, odskočil in se za postajo v Mlinarah podpisal. To je tista postaja, katera bode imela naslov „Finkenstein-Bekstanj“. Vi Štabljani in Maloščani pa, ako imate kaj takih ljudi, da še hlače nosijo, vsaj sedaj, ko se vam zadnja ugodna priložnost ponuja, zbudite se iz svojega spanja in oglasite se srčno in možato. Ako že tovrstne postaje ni mogoče več dobiti, vsaj za postajico za osebni promet se potegnite! V slučaju pa, da še to poslednjo priliko zamudite, boste morali postajico še le s prošnjami si izprositi in sami s svojim dragim denarjem jo postavljati, če jo boste namreč hoteli imeti. Ako pa to ne, bode pa gospod lukamatija, kateri ima tudi svojo muhasto glavo, samo le memogredé zažvižgal in memo vas dirjal naprej, vi pa boste otožno pogledovali za njim. Povzdignite enkrat svoje oči okoli sebe in poglejte, kako je povsod tam, kjer so železniške postaje, vse živo; kraji brez postaje pa so osamljeni, mrtvi, in še tisti živahni promet izgubijo, katerega so morda poprej imeli.

Škofice ob vrbskem jezeru. (Sijajno zborovanje.) „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ je imelo v nedeljo dné 10. maja jako lepo zborovanje v prijaznih Škoficah ob Vrbskem jezeru pri p. d. Kristofu. Udeležba je bila uprav ogromna. Zbrali so se kmetje iz domače občine v zelo velikem številu, pa tudi iz sosednih krajev, celo od Strmea, Gozdanj itd. „Počastili“ so nas pa tudi domači nasprotniki, to je p. d. „nemčurji“, reve, ki so lazile okrog naših, in

iskali priložnosti, da bi delali kako zgago. Na čelu jim je bil nekako — kdo? — sevé podučitelj Jož. Achatz, ki je s svojo rdečo kravato prav oblastno hodil okrog. Shod je otvoril domači župnik gosp. Št. Singer, ki je s srčnimi besedami pozdravljaval govornike in zbrano ljudstvo ter pojasnil namen današnjemu shodu. Prvi govori na to tajnik gosp. Rozman, ki kaže, kakšen je tisti „napredek“, s katerim se liberalci toliko hvalisajo, kateri je pa v resnici kmetski stan pripeljal malone na kant, ki v ljudstvu izpodkopa vero, ki tako kruto nasprotuje narodu slovenskemu. Zoper nasprotnike treba nastopiti z združenim silo in zato kmetje združite se, da bodele res samosvoji gospodarji na svojih slovenskih tléh! Srčno pozdravljen nato nastopi naš dični poslanec g. Fran Grafenauer, ki navdušeno, prepričevalno govori o „našem položaju“ in o raznih „vprašanjih“, ki nastajajo v naših dnéh. Obširneje razpravlja o deželnem zboru ter našteva zlasti one razprave, katere so zanimive in važne za slovenske volilce. Omenja med drugim razpravo o usmiljenih sestrah, godbenem društvu, višji dekliški šoli itd. Obširneje pojasnuje g. poslanec celovško desetmilijonsko posojilo ter kaže, kako klaverno vlogo so v dotični razpravi igrali zlasti liberalni kmetski poslanci. Ožigosal je tudi nastop nasprotnikov, ki delajo navadno le z lažmi, zavijanjem itd. A tega se ne smemo zbiti, ker končno mora vendar le zmagati resnica in pravica! Burno, dolgotrajno odobravanje je sledilo izvrstnemu govoru. — G. provizor Maierhofer je govoril o bodočih občinskih volitvah ter v navdušenih besedah kazal, kako važni in pomenljivi so baš občinski zastopi. Pojasnuje tudi, zakaj so se nasprotniki toliko trudili, da razdelijo občino, in kako zlobno so postopali radi znanega imenovanja častnih občanov. — G. Svaton, župnik na Strmecu, s krepkimi besedami označuje grdo početje nasprotnikov, ki svojo omiko kažejo s tem, da s surovim kričanjem hočejo motiti zborovanje. Sramota je, da tako delajo ljudje, katere je vendar porodila slovenska mati. — G. Vošpernik z Jezerc vzpodbuja navzoče, da naj se radi udeležujejo volitev, in daje razne zelo dobre in umestne nasvete za prihodnje občinske volitve. — Tajuik g. Rozman nato še zavrne nekatere ugovore nasprotnikov, g. Grafenauer pa v daljšem govoru kaže še na neuspehe naših šol in pojasni, kako je temu kriv sistem, ki ne dovoli, da bi se vpeljal po naših šolah pameten pouk ter bi taisti ljudstvu prinesel tudi res kaj koristi. Tako pa le trpinčijo mladež in učitelje, ki ne morejo uspešno poučevati. Ljudstvo pa mora plačevati. Z navdušenimi besedami govornik konča, priporočujoč narodu edinstvo in jekleno voljo v trpki borbi za obstanek. — Predsednik shodu, g. Singer, nasprotnike večkrat pozove, naj javno povedó, če imajo besedam govornikov kaj ugovarjati. A noben ni imel toliko poguma, da bi nastopil, marveč lepo polagoma so se izgubili za vogli. — Predsednik shodu se srčno zahvali govornikom in zbranemu ljudstvu ter zaključí zborovanje, ki je trajalo nad tri ure, z živio-klici svetemu Očetu Leonu XIII. in cesarju Franc Jožefu. — Po shodu je zavladalo splošno veselje nad tako mnogobrojno udeležbo in sijajnim izidom shoda. Pobalinsko početje nekaterih nahujskanih, recimo fantov, je uspeh in ugled shoda le pomnožilo, ker so vsi poslušalci mogli na svoje oči videti, po čem hrepenijo nemčurji. Omeniti moram še, da so gg. pevci iz Strmea zapeli več narodnih pesmij, večja družba pa je pozneje pri Šlajharju še praznovala lep uspeh z ognjevitimi napitnicami. Dan 10. maja ostane nam v živem spominu in upamo, da obrodi lep sad!

Kotmaravas. (Naš shod.) Kakor je „Mir“ že zadnjič omenil, obnesla sta se naš zadnji podružnični zbor in veselica pri Otovicu v Plovljah dné 26. aprila t. l. jako sijajno, ob mnogobrojni udeležbi ljudstva od blizu in daleč. Po nagovoru g. predsednika je povzel besedo domači kaplan, gosp. Rotter, katerega dovršenemu govoru je sledilo živahno odobravanje. Potem je govoril drug, mlad, nadarjen gospod iz spodnjega Roža v vznešenih, navdušenih besedah, katerim je vse občinstvo glasno pritrjevalo, in tretji govor je prevzel zopet naš g. kaplan Rotter. Vmes pa je igralo tamburaško društvo „Bisernica“ iz Celovca vesele poskočnice, ter so prepevali naši domači slavčki lepe narodne pesmi. Pač ni bilo žal nobenemu, kdor je prišel na ta shod in žrtvoval nekaj vinarjev za vstopnino. Ljudstva se je kar trlo, da je bila prostorna Otoviceva gostilna do zadnjega kotička natlačeno polna. Zvečer se je predstavljala kratkočasna igra „Ne udajmo se“, ki je izpadla v popolno zadovoljnost občinstva in vspela sijajno. Sodelovale so sledeče osebe: Župan Česnič; g. Ivan Štih; Katra: gospodičina Albina Nemčeva; Reza: Kristina Martinjakova; Jurij: Alojzij Prosekar; Muha: Martin Šrajer in doktorja Zavijača: Štefan Prosekar. Vsi so rešili svoje vloge izborni. Nato se je pričela prosta zabava z godbo in petjem. Res, bil je to sijajen shod, kakoršni so bili naši prvi shodi v prejšnjem

desetletju. Vsa čast podružničnemu odboru za prireditve tega shoda! — No, kaj pa naši ljubi nasprotniki, naši naceljni? ali se jim ni skominalo po shodu, in ali so ostali doma za pečjo, oziroma mogli ostati mirni napram našemu shodu? O ne, to je popolnoma nemogoče! Tudi oni so morali napraviti v sosednji gostilni pri „Kanonarju“ svoj hajlovski ples, in so kazali svoje veliko poželenje po senu s svojim glasnim „hajljanjem“. Posebno ko so zagledali našo slovensko trobojnico, začeli so vpiti: „Heul Ciril-Methodiji, heul, heul.“ Pač niso mogli strpeti, in da spolnijo svojo obljubo, prišli so okrog polnoči v našo gostilno, pa krčmar g. Otovic je bil tako neusmiljenega srca, da jim ni privoščil pijače. Zato potem od jeze še za otroški „cuc“ niso marali, ki se jim je od enega naših ponujal, čeravno je bil tak lep majhen „cucek“ za take smrkovce iz Vetrinje jako primeren. Pomilujemo vas vetrinjske „naceljne“, ako nimate boljših moči za razganjanje naših shodov; s takimi mlečnozobimi pobi nam pa kar doma ostanite, drugače se vam še prehladijo, če se odtegnejo svojej dojilki za časa naših veselje, in se morajo zadovoljiti z navadnimi „cucji“, da ne obnemorejo in ne poginejo radi odtegnjenja maternega mleka. Da pa tudi slavni bralci „Mira“ izvedo za veliko „inteligentnost“ vetrinjskih hajlovcev, obelodanimo tukaj pismo, katero je dobil naš gostilničar g. A. Otovic pred shodom, in ki se glasi dobesedno:

Wehrter Herr Ottowitz! Gebe Ihnen bekannt machen, Sie sich mit die Metudi nichts zu schaffen. Es war das letzte mal bei der Tramburiza ein grosser Spetakel und jetzt hoffen wir noch einen grösseren Mordspetakel. Es ist ja schade für Ihr schönes Gasthaus, das Sie ein solches Gesindel in das Haus aufnehmen wir werden schon machen das die Metudi sich nicht hintrauen. Voriges Mal ist ein gewisser Wirtisch oder Partheiführer unter den Tisch gelegen diessmal wird er vor dem Hause auf der Strasse liegen. Hätten sie eine Ordentliche Musik angeschaffen, so wurden schrecklich viele Leute kommen, so wird aber allsamt nigs, nicht einmal die „Motude“ werden sich unterhalten können. Verwahren sie Ihre Fenster gut. Sie befleken damit Ihren Namen wenn sie die Unterhaltung erlauben. Ihre ganze Ehre ist dahin samt dem Gasthaus. Wir haben schon erfahren, was das für ein Theater sein soll aber es wird ein recht gestörtes sein. Unsere Nase schmeckt alles. Auch der Herr Wirtisch wird eine lange Nase bekommen. Er soll sie nur beschützen oder gar zu hause bleiben. Wir haben auch gehört das andere Leut nicht hinein dürfen. Aber wir werden schon ganz bestimmt kommen um der Geschichte ein Ende zu machen. Gut wird es nicht abgehen das sagen wir im voraus, den wir sind zu zahlreich. Eintritt zahlen wir nichts. Näheres bei der Vorstellung.

Mehrere fortschrittliche Volksparteien.

Kaj ne, g. urednik, imenitno pismo ter vredno svojega pisarja, še bolj pa vredno slavne vetrinjske hajlovske inteligence, ki kaže s takimi junaškimi čini svojo omiko kot „Herrenvolk“. Čestitamo! No, pa hajl!

Kriva Vrba. (Samomor.) Dne 30. aprila je žena železniškega čuvaja v Šmartnu. A. Feichter, kakor je „Mir“ na kratko že poročal, skočila pod vlak, ki odhaja iz Celovca ob 7. uri zvečer, in je bila povožena. Gospod, ki je bil na vlaku, nam o tem še poroča: Ko je vlak pripeljal blizu Krive Vrbe, je naenkrat naglo in kakih 5 minut pred postajo obstal. Mislili smo, da ne more v postajo voziti, ker tam stoji kak drug vlak. Naenkrat pa se sliši vpitje, da smo pvozili človeka. Bila je mlada žena, vdova po nekem železniškem sprevodniku, ki je pred 14 dnevi umrl. Nesrečnica je skočila ravno pred stroj, da strojevodja vlaka ni več mogel zadržati. Cel vlak je šel čez njo in ji je glavo odrezal, da je bila takoj mrtva. Truplo je ležalo kakih 10 korakov za stoječim vlakom in so ga potegnili v jarek pri tiru. S precejšnjo zamudo je vlak vozil potem dalje. Strojvodjo ne zadene nobena krivda.

Galicija. (Naš lov!) Dopis pod tem naslovom v predzadnji številki „Mira“ ni ostal brez odmeva; kakor smo že poročali, se je vršila na določeni dan seja, katere so se udeležili vsi odborniki. Vsi, ki se le količkaj zanimajo za občinsko gospodarstvo, so radovedno pričakovali, kakšen bode njen uspeh! Ker smo že poročali, kako se je do sedaj grešilo pri oddaji lova od strani „fortšritlarjev“ (?), naj bo s tem tudi povedano, kako hočejo „črni bindišarji“ s svojim „rüksritlarskim“ delovanjem skopati občini „grob“. Ti „lovijo“ kmete s tem, da so ustanovili posojilnico, katera jim pomaga v denarnih zadregah, tako da ne morejo več pasti oderuhom v roke, če le hočejo. In sedaj, glejte kakšna drznost! Vtaknili so svoj nos še v lovske zadeve, od katerih ničesar ne zastopijo, kajti „ljudje“ so preneumni, kakor se je nek odbornik, sevé „fortšritlar“, pri seji dne 4. t. m. izrazil, in naenkrat zahtevajo, da bi občina dobila višjo najemnino;

kako je to škoda, da so ravno ti klerikalci to dosegli; z znano neumnostjo (?) so namreč dosegli, da se je lov oddal ne za 180 gld., kakor doslej, temveč za 400 (reci: štiristo goldinarjev) v najem. — Tak „Rüksrit“ nam dopade in zavaljo tega izrečemo vsem odbornikom, ki se niso bali stopiti na noge, svoje zaupanje in zahvalo, onim pa, katerim je zadnji dopis o tej zadevi nekoliko smrdel, naj gredó — rakom žvižgat s svojim „stramm-fortšritom“.

Galicija. (Praznik sv. Florijana) je dal povod, da se je zbrala v naši vasi velika množica ljudi; ta dan pridejo namreč k nam procesije iz sosednjih župnij: Kamena, Mohlič, Apač, Reberce in Žitarevasi. Zeleti bi le bilo to, da bi ljudje, ki se tega praznika zavaljo „gšefta“ veselijo, drugokrat ne nasprotovali katoliški stvari! Mislimo, da besede g. pridigarja na ta praznik niso padle na kamenita tla, — vsaj pri vseh ne!

Velikovec. (Zopet dva požara!) Požari se v naši okolici zelo množé. Nedavno smo imeli dva gozdna požara; na Lilijski gori so začela goretí napravljena drva, na Suhem Blatu pa je gorel gozd sam. V obeh slučajih je ogenj nastal po nepozabljivosti nekega pastirja, ki je blizo gozda zažgal suho travo in je tako gozd začel goretí, oziroma neke ženske, ki je za kuhanje kosila preblizu drv ogenj napravila. V pretečenem tednu pa smo imeli v naši okolici celo dva požara, vsled katerih je dvema rodoljubnima kmetoma uničeno vse pohištvo. Dne 27. aprila ob šesti uri zvečer je nastal ogenj pri Skrajniku v Mrzlivodi in v kratkem času so bila upepeljena vsa štiri poslopja, hiša, skedenj, kočja in drvarnica. Živino so domači ljudje, ki so vsi zbegani iz travnikov domu prihiteli, še mogli rešiti; vse drugo je zgorelo. Velika sreča je bila, da isti večer ni bilo vetra, sicer bi zgorela vsa Mrzlayoda. Skrajnik je bil sicer zavarovan za 2200 gld., ali ker je imel zadnja leta zelo mnogo nesreče pri živini, je po tej novi nesreči res hudo zadet. — Dne 1. maja pa smo zapazili ogenj onkraj Drave. Ob drugi uri popoldne je začelo goretí pri kmetu p. d. Ravbarju v Vogljah in mu zgorelo oboje hiš z obema gospodarskima poslopljema. Tudi tukaj so iz polja pribegli ljudje živino rešili, ali vse drugo, sosebno mnogo krme in žita, je zgorelo. Veliki škodi nasproti stoji zavarovalnina nekaj čez 4000 kron. Kdo je ogenj povzročil, se v obeh slučajih ne vé. Da tega majhni domači otroci niso storili, je celo gotovo, ker so bili pod nadzorstvom. Nekateri sumničijo, da so morda cigani zažgali, ali dokazano to ni.

Djekše. (Ogenj.) Dan 8. maja ostane nam na Djekšah zopet v spominu. Lansko leto nam je veter napravil veliko škodo in letos bi bil zopet ogenj kmalu cele Djekše pokončal. V petek okoli 1. ure popoldan se naenkrat sliši klic: „pri Kramerju gori“. Kakor vse kaže, so se saje vnele; zakaj streha je pri dimniku najprej začela goretí. Ker do zdaj nič deža ni bilo in je veter precej vlek, je bila streha pri Kramerju naenkrat v plamenu. Od nje se je vnela mesnica, kmalu na to hiša g. Antona Slamanika p. d. Krčmarja in njegova kašča. Še četrte ure ni minulo, in tudi skedenj je bil v plamenu. Konec nesreče pa še ni bil. Ker je bil precej močan veter, so goreče deščice daleč letele. Tako je ena goreča deščica padla na streho pri p. d. Velhu, čeravno je skoraj ¼ ure od Djekš oddaljen, in kmalu je stala hiša v ognju. K vsej nesreči še gospodarja in nobenega drugega moža, razun žene in otrok, ni bilo doma, ker so vsi na Djekše hiteli pomagat. Takega ognja pač ni kmalu videti. Bogu in pridnim ljudem se imamo zahvaliti, da niso cele Djekše zgorele. Ko bi se še Kramplnova hiša užgala, potem bi bila tudi cerkev, šola in vse druge hiše zgorele. Vsa je pomagal, kakor je le mogel. Vsi pogorelci imajo precejšnjo škodo. Največjo škodo imata Krčmar in Velh. Krčmarju je zgorelo vse žito in zelenje. Ta posestnik ima najmanj 18.000 goldinarjev škode. Hvala Bogu, da je zavarovan. Največji siromak pa je posestnik Jurij Kassl p. d. Velh, kateremu je vsa obleka, vse žito in ves živež zgorel. Upajmo, da sosedje svojih ponesrečenih bratov ne pozabijo, in da se z božjo pomočjo popravi vse, kar je ogenj uničil. Ko bi bilo vode dovolj, potem bi se ogenj gotovo le na Kramerjevo hišo omejil. A vode nič ni bilo, zato se je zgodila takšna nesreča. „Nesreča človeka uči“, te besede so resnične. Tudi mi bodemo morali gledati, da kakšno krnico naredimo, ker drugače se lahko še enkrat kakšna večja nesreča zgodi.

Škocijan. (Novega župnika) imamo, tako je šel glas po naši župniji, ko smo zvedeli, da je imenovan za našega bodočega dušnega pastirja čast. gosp. Anton Mikuluš. V nedeljo dne 3. t. m. se je vršila inštalacija novega g. župnika, katero je izvršil preč. g. prošt-dekan L. Vavtižar iz Dobrlevasi; ta je ob enem tudi imel slavnostno pridigo, katero so pazljivo in s solznimi očmi poslušali župljani. Gotovo je bodo tudi ohranili v srcu! Po cerkvenem opravilu je bil obed v župnišču, pri katerem je bila župnija zastopana po cerkvenih ključarjih, g. županu in gg. učiteljih.

Pri tej priložnosti je preč. g. kanonik dr. Sommer spregovoril besede, ki so šle vsem k srcu: primerjal je slavnost inštalacije poroki, pri kateri si obljubita ženin in neveta (župnija) nerazrušljivo ljubezen in zvestobo; ženin (č. g. župnik) je dobil, kar si je želel: zavedno in zvesto katoliško ter slovensko neveto faranov škocijanskih. Da bi krščansko-narodna sloga vladala med novoumeščenim gosp. župnikom in njemu izročeni ovčicami, v to napije preč. g. govornik po ključarjih zastopanim faranom. To Bog daj! Da se je še vršila ta in druga napitnica ter se ni pozabilo naše „Narodne šole“, je umevno. Omeniti moramo tudi ganljivih besedij, s katerimi je osiveli starček, cerkveni ključar, pozdravil novega g. župnika ter vzel v imenu župljanov slovo od velezaslužnega č. g. Poljanca. Bog daj, da bi se njegove besede tudi uresničile, da bi namreč novi dušni pastir videl v nebesih krog sebe združeno čredo njegovemu varstvu izročeni ovčice, dosedanjšega gosp. provizorja pa naj spremlja blagoslov božji pri vsem njegovem delovanju v katoliško-narodnem duhu. To želimo obema tudi mi!

Globasnica. (Posojilnica.) Že davno bi morala začeti poslovati naša novoustanovljena posojilnica, ki ima svoj sedež pri Šteklju, ali radi raznih tehničnih vzrokov to ni bilo mogoče. V nedeljo, dne 17. maja prične sedaj svoj posel. Uradne ure bodo ob nedeljah od 10. do 11. ure. Bog daj obilno vspeha temu prekornemu podjetju. Da bode ta zavod za nas velikanskega pomena, o tem ni dvomiti. Upamo, da bo postal središče in ognjišče vsemu, tlačenemu in od raznih strani stiskanemu globaškemu prebivalstvu; pričakujemo, da bo marsikaterega rešil gotovega pogina. Nadjamo se, da bodo vsi posli svoje težko zaslužene krajcarje tukaj si shranili za svoja stara leta.

Šmihel pri Pliberku. (Gledališke predstave.) V nedeljo dne 24. maja bodo nastopili na gledališkem odru v gostilni pri „Serčerju“ v Šmihelu daleč okrog po Slovenskem sloveči slovenski igralci slavnega „Dramatičnega društva“ v Ljubljani, na katere predstave že danes opozarjamo vse slovenske rodoljube in rodoljubkinje od blizu in daleč z uljudnim vabilom na mnogobrojno udeležbo. — Igralo se bode: „V Ljubljano jo dajmo“ in „Oče in očim, ali ženski Otelo.“ Obe igri ste polni zdravega humorja (šaljivosti) in poštene morale, ter bodo gotovo vsem vrlo ugajale. Začetek bode prvi predstavi točno ob 4. uri popoldne in drugi pa ob ½ 8. uri zvečer. — Imeli bomo torej priliko, videti na našem odru izurjene igralce, med njimi prve moči ljubljanskega slovenskega gledališča. Pridite torej ta dan v obilnem številu k nam na poset, da vremo slavni ljubljanski gostje seboj dobre vtise iz naših lepih krajev. Torej na svidenje v nedeljo dne 24. t. m. pri nas v Šmihelu! Dobro došli vsi in vsak posebej!

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. Č. g. Štef. Sakelšek, župnik v St. Juriju ob Zili, je imenovan za župnika na Visoki Bistrici. Č. g. Fr. Hafner, provizor v Arijah, je imenovan za župnika ravno tam. — Mašniško posvečevanje bode v Celovcu dne 15., 17. in 19. julija. — Duhovne vaje za duhovnike bodo od 24. do 27. avg. t. l. v „Marijanišču“. — Razpisana je do 13. junija župnija St. Jurij ob Zili.

Razpisano je do koncem maja mesto učitelja v Grebinju in mesto šolskega voditelja na utrakvistični šoli v Črnečah.

Odlikovani čebelarji. Kakor znano, je bila meseca aprila na Dunaju velika čebelarska razstava, katero je bil obiskal tudi cesar. Iz Koroškega je bilo precej razstavljalcev in je odpadlo na Koroško 30 daril. Pač lepo število. Med drugimi so odlikovani gg.: J. Sima v St. Tomažu, Franc Theuer v Črni pri Vrbskem jezeru, Mat. Prosekar v Kotmarivasi, Ožb. Žerjav v Žilijah, notar Čebul v Beljaku, nadučitelj Fr. Eller v Mariji na Zili, J. Kus v Škofjehodovju, župnik Fr. Šilhavy itd.

Drobiž. V Vabni vasi so z dnem 1. maja dobili poštno oddajnico, ki ima trikrat na teden zvezo s pošto v Tinjah. — Celovski mesarji so zvišali ceno govejemu mesu za 8 vinarjev kilo. Kupovalcem to sevé ni po godu. V pondeljek je bil shod, na katerem se je zoper tako povišanje ugovarjalo. — V Voglju, občina St. Jakob, je 71 letni bajtar Fl. Peternel skočil v Dravo in utonil. — Predor v Področici je sedaj dolg 1718 metrov. — Beljačani posnemajo Celovčane vsaj v napravljanju dolgov. V zadnji seji občinskega odbora so sklenili, da vzamejo na posodo 300.000 kron. Ali bo tudi za te morala jamčiti dežela? — Nadvojvoda Franc Ferdinand je dne 7. t. m. dospel v Bitinje nad Svincem in se od tam podal na lov na Svinjsko planino.

Priporočilo. Naše cenjene čitatelje opozarjamo danes na inserat gospe Ivane Debevc, trgovke s pristnim domačim platnom in čipkami v Škofji Loki na Gorenjskem, katero moremo iz lastne skušnje vsakemu najbolje priporočati. Prodaja izvrstno in trpežno domače platno ter vestno, točno in ceno postreže. Izdeluje pa vse blago le sproti po naročilu, kakor si kdo izbere in želi. Na zahtevanje rada postreže z vzorci.

Po slovenskih deželah.

Profesor Simon Rutar zgorel. Na prav žalosten način se je dne 3. t. m. po noči ponesrečil v Ljubljani prof. Sim. Rutar. Doma v svojem stanovanju v drugem nadstropju Medjatove hiše, na Dunajski cesti št. 19, našli so ga med zunanjimi vratmi na nekem zaboju sedečega in mrtvega. Bil je skoraj po celem životu ožgan in opečen. Prišel je bil okoli 10. ure ponoči iz „Narodnega doma“ domov in je šel v sobo, kjer je odložil površno sukunjo, spodnjo sukunjo in telovnik in na to je šel na stranišče z gorečo svečo. Tukaj je postavil luč poleg sebe, toda preblizu, tako da se mu je vžgala srajca in je začela goreti. Nesrečnež je sicer trgal srajco raz sebe in se je pri tem na rokah opeknel, a v strahu ni mogel dovolj hitro srajce strgati raz sebe in tako se je tudi vnela „maja“, ki jo je imel na sebi in ta in platnena srajca in hlače so do kolena zgorele na njem. V stranišču in na hodniku med stanovanjem ležali so kosci sežgane obleke in so bili na tleh sledovi krvi, katero je zapustil ponesrečenec za seboj, ko je hotel iti v sobo, toda bolečine je moral imeti tako hude, da je popolno obnemogel in pri vratih se vsedel na zaboj. Obleko je bil takrat razven hlač že vso raztrgal raz sebe in ni ista takrat več gorela, ko je prišel med vrata in obnemogel. Kakor je policijski zdravnik dr. Illner zatrjeval, umrl je Rutar na zadobljenih opeklinah, ki so bile tako hude, da se je meso kar luščilo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Krištofu. Ranjki je imel kot profesor do septembra t. l. dopust. Sosedje niso o strašnem dogodku do pondeljka zjutraj nič opazili. Simon Rutar je bil 52 let star. Pogreb je bil v torek 5. t. m. ob 5. uri popoldne. Prof. Rutar je bil rojen l. 1851. pod Krnom na Goriškem. V zgodovini slovenskega slovstva si je pridobil ime kot zemljepisec in zgodovinar. Naj počiva v miru.

Velik požar je nastal minulo nedeljo v Slovenjem Gradcu. Nad 80 poslopij je pogorelo do tal, nad 100 družin je brez strehe, in sicer večinoma revnih. Škoda se ceni nad 700.000 kron. Cesar je za pogorelece podaril 10.000 kron.

Križem sveta.

Obesili so pred kratkem na Dunaju primeroma še mladega morilca Šenekla, ki je bil umoril neko staro prodajalko tobaka. Šenekl je do zadnjega trdovratno tajil in o tolažbi sv. vere ni hotel ničesar vedeti. Ko ga je duhovnik spominjal Boga, ga je zaničljivo in grdo zavračal.

Vabilo.

Kat. slovensko izobraževalno društvo v Globasnici priredi v četrtek dne 21. maja (vnebohod Gospodov) veselico, katere se smejo udeležiti samo udje društva in oni, ki dobijo od načelnika društva vstopnico. Na dnevnem redu so deklamacije, petje, govori in predstava igre: „Brat ne znajo“. Veselica bo pri Šoštarju v Globasnici in se bo vršila po popoldanski božji službi ob 1/2 4. uri. Udje, poslužite se svoje pravice! Pridite gotovo! *Odbor.*

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Loterijske številke od 9. maja 1903.

Dunaj	21	84	1	48	51
Gradec	64	29	72	62	33

NAZNANILA.

Tiskarna družbe sv. Mohorja se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitek itd. po najnižjih cenah.

Izborno gorenjsko domače platno

za hišno in cerkveno rabo, pristno tkano; dalje brisalke, trdne baže, namiznike, servijete in drugo tako za nevestine bale in hišno rabo potrebno blago, kakor tudi čipke za cerkveno perilo, albe, koreteljne, oltarje itd. izdeluje in udano priporoča

Ivana Debevc,

trgovka z domačim platnom in čipkami
v Škofji Loki na Gorenjskem.

Zahvala.

Za vsestransko pristrčno sočutje ob času bolezn, smrti in pogreba našega sedaj v Bogu spavajočega sina in brata

Janeza Krašnja

dijaka VI. gimnazijskega razreda

posebno za tako častno in tolažilno spremstvo pri pogrebu premilega nam pokojnika, izrekamo vsem svojo iskreno zahvalo.

Zlasti se še zahvalimo častitej duhovščini, gg. profesorjem in dijakom, g. zdravniku dr. K. Stocker-ju in g. nadučitelju J. Trunčnik-u, gg. uradnikom, tržanom, železn. uslužbencem ter vsem, ki so ob bridkem času z nami sočustvovali in pokojnika spremili do groba k poslednjemu počitku.

Bog plačaj vsem stotero!

Trbiž, 11. maja 1903.

Žaluoja rodina.

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega Vam pošlje zastoj in poštne prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Stanje hranilnih vlog:
16 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 370.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vlož. nih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4¹/₂% do 5%.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega mašnega vina vč. dubovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 40 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loko kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih. — Lanski pridelek je izboren in milejšega okusa, ker je napravljen po novem francoskem načinu. Rdeče, jako priljubljeno namizno vino („cviček“) oddajalo se bode po 28 kron. — Belo, staro vino je še v zalogi. — Naročbam čez 500 litrov dovoli se nekoliko popusta. — „Zadruga razpošilja poslej samo kristalnočista vina“ (Flaschenreife). — V zalogi so tudi sortirana finejša vina, in sicer: 1. Gerganja po 50 K. 2. Beli burgundec po 60 K. 3. Črni burgundec po 50 K. 4. Nemški rizling (buteljsko vino) po 70 K.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXXV. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 18.397 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklicno dne 18. junija 1903. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Štedilno milo z znamko „jelen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

Na prodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.